

Anslagsbelastning och prognoser för Pensionsmyndighetens anslag

Budgetåren 2022–2026

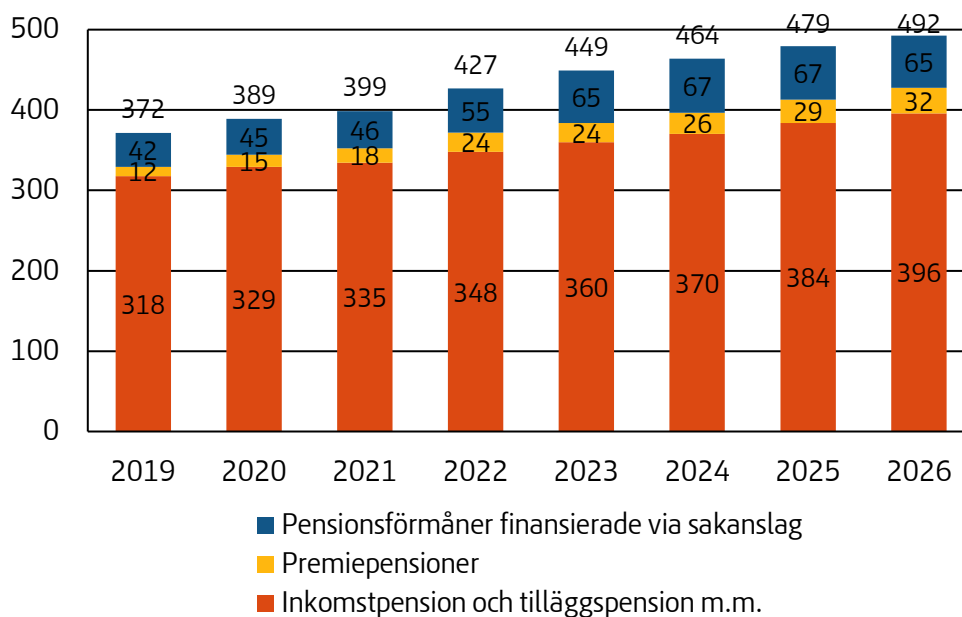
PENSIONS
MYNDIGHETEN

Innehåll

Anslagsbelastning och prognoser för Pensionsmyndighetens anslag	1
Budgetåren 2022–2026.....	1
Sammanfattning	1
Administrationskostnader.....	2
Inledning.....	4
Uppdrag.....	4
Prognosunderlag.....	5
Prognoser för inkomstindex och balanstal.....	7
Följsamhetsindexering och basbelopp	12
Utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom	14
1:1 Garantipension till ålderspension	14
1:2 Efterlevandepensioner till vuxna.....	17
1:3 Bostadstillägg till pensionärer	20
1:4 Äldreförsörjningsstöd.....	23
1:5 Inkomstpensionstillägg	26
2:1 Pensionsmyndigheten	28
Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	34
1:5 Barnpension och efterlevandestöd	34
1:7 Pensionsrätt för barnår.....	37
Ålderspensionssystemet vid sidan om statens budget.....	39

Sammanfattning

I diagrammet nedan redovisas utgiftsutvecklingen 2019–2026.

De totala utgifterna förväntas öka enligt prognosen, från 372 miljarder kronor år 2019 till 492 miljarder kronor år 2026. Utgifterna ökar främst som en följd av att antalet ålderspensionärer ökar och att pensionerna ökar nominellt. Den nya förmånen inkomstpensionstillägg bidrar också till ytterligare utgiftsökning från och med september 2021. Nivån för garantipension höjdes med 1 000 kronor per månad från augusti 2022 vilket höjer utgifterna för garantipension. Antalet ålderspensionärer med inkomstpension eller tilläggspension beräknas öka från 2,3 miljoner i december år 2021 till 2,4 miljoner år 2026.

Nedanstående tabell visar prognosen för indexeringen av inkomstpensionen för respektive år. Från de antaganden som gjorts avseende inkomstindex/balansindex beräknas följande förändringar för inkomstpensionerna (och tilläggspensionerna efter 65 år):

Förändring av inkomstpensioner, procent

	2023	2024	2025	2026
Juliprognos	+3,3	+1,4	+2,2	
Oktoberprognos	+3,0	+2,0	+2,0	+2,0

Inkomstpensionen för år 2023 ökar med 3,0 procent och prognostiseras att öka med 2,0 procent 2024. Prognosen för inkomstindex är högre för år 2024 jämfört med den föregående prognosen på grund av en ökning av

pensionsgrundande inkomster. Beräkningen baseras på Konjunkturinstitutets (KI) prognos från juni.

Prisbasbeloppet, som bland annat påverkar garantipensionen, ökar med 8,7 procent 2023. För år 2024 beräknas prisbasbeloppet öka med 6,1 procent vilket även det är en relativt kraftig ökning.

Antalet ålderspensioner beräknas öka under åren 2022–2026 eftersom det är fler som tillkommer än som avlider. Nya ålderspensionärer har inkomstgrundad pension i större utsträckning än äldre pensionärer. Under prognosperioden beräknas både antalet ålderspensionärer som får garantipension och som får bostadstillägg att öka.

Utökad anslagskredit behövs för äldreförsörjningsstöd eftersom tillgängliga medel inte räcker för år 2022. Anslagskrediten överskrids med 18 miljoner kronor.

Förändring av utgiftsprognos

Utgifterna för garantipension prognostiseras öka till följd av höjd prognos för prisbasbelopp för 2023–2025. En justering har gjorts i prognosmodellen jämfört med föregående prognos, vilket beror på regeländringen från augusti 2022. Medelbeloppet för de födda 1937 eller tidigare har höjts jämfört med föregående prognos. Utfallet för augusti och september har också blivit något högre jämfört med vad som prognostiserades i föregående prognos.

Utgifterna för bostadstillägg har sänkts jämfört med föregående prognos, eftersom antal och medelbelopp beräknas blir lägre. I den tidigare prognosen antogs att antal och medelbelopp skulle öka mer på grund av regeländringarna under 2022. Utfallet under de senaste månaderna har dock varit lägre än vad som tidigare har prognostiserats. Ändrade makroekonomiska antaganden för åren 2023–2025 höjer dock utgifterna varför förändringen av prognosen blir små för dessa år.

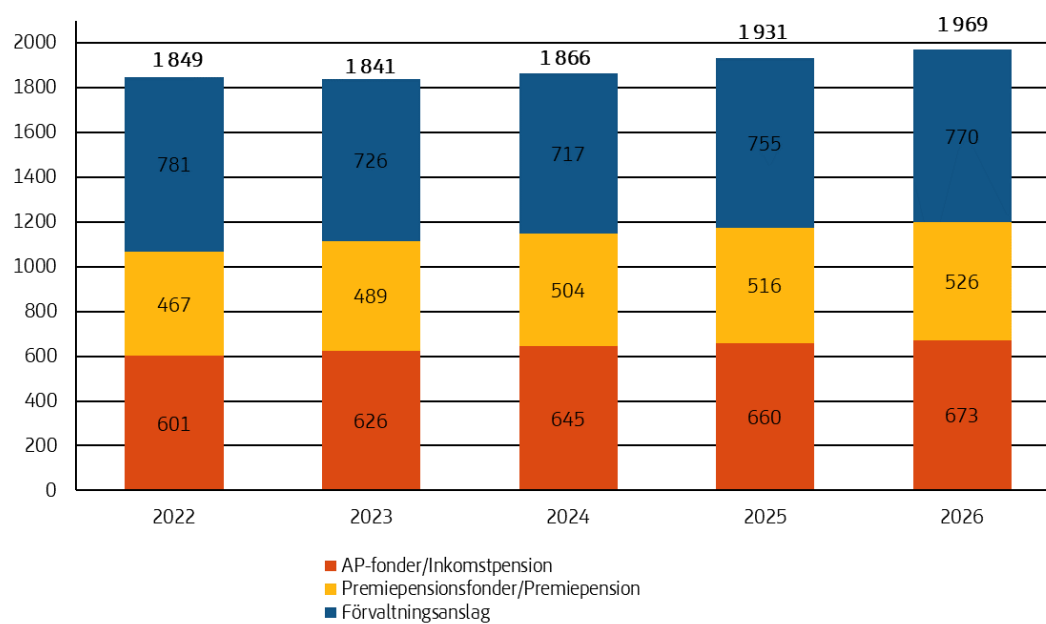
Utgifterna för äldreförsörjningsstöd har höjts jämfört med föregående prognos beroende på utvecklingen under de senaste månaderna.

Prognosändringarna för övriga förmåner kan betraktas som relativt små bortsett från de förändringar som orsakas av ändrade prognoser för inkomstindex och prisbasbeloppet.

Administrationskostnader

Prognosen för anslagsutgifterna 2022 har sänkts med 85 miljoner kronor (10 procent) sedan föregående prognostillfälle i juli. Anledningen är att det vid höstens uppföljnings- och prognosarbete konstaterats att de tillfälliga extra 165 miljoner kronor som Pensionsmyndigheten tilldelades i samband med riksdagen beslut om vårandringsbudget inte kommer kunna nyttjas fullt ut under 2022. Den sänkta anslagsprognosen öppnar för ett möjligt anslagssparande till 2023 utöver ordinarie 3 procent.

Figur 1. Administrationskostnader i löpande priser åren 2022–2026

Inledning

Enligt regleringsbrev för budgetåret 2022 ska Pensionsmyndigheten redovisa utgiftsprognoser för 2022–2025 i statens informationssystem Hermes. Vi redovisar även i denna prognos för år 2026 eftersom vissa myndigheter efterfrågar det. Prognoserna ska kommenteras både i förhållande till föregående prognostillfälle och i förhållande till statsbudgeten. De antaganden som ligger till grund för prognoserna ska redovisas. Prognoserna ska lämnas i löpande priser.

Denna rapport är svar på regeringsuppdraget och redovisas genom inrapportering i Hermes.

Uppdrag

Enligt regleringsbrevet för budgetåret 2022 ska följande redovisas:

- preliminärt utfall för 2021 för samtliga anslag och anslagsposter samt för ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget (endast februari)
- belastning på samtliga anslag och anslagsposter redovisat totalt samt fördelat per månad (redovisas inte i februari)
- prognoser för 2022 för samtliga anslag och anslagsposter samt för ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget, redovisat totalt samt fördelat per månad
- beräkningar av samtliga anslagsnivåer och anslagsposter samt utgifter för ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget för 2022–2025
- prognoser för balanstalet för 2023–2025
- prognoser för inkomstindex för 2023–2025
- förklaring till och analys av utfall i samband med förändringar i prognoser
- beskrivningar av eventuella förändringar av prognosmodeller
- prognosen för ackumulerad skuld till Riksgäldskontoret avseende räntekontokredit enligt 7 kap. 4 § budgetlagen (2011:203) och hur skulden belastar anslag, respektive AP-fonderna och premiepensionssystemet
- användningen av den särskilda krediten enligt 7 kap. 6 § budgetlagen (2011:203)

I denna rapport redovisas prognoser för åren 2022–2026 för Pensionsmyndighetens sakanslag inom utgiftsområdena 11 och 12 samt för ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten. Dessutom redovisas prognoser för balanstalet och inkomstindex i ett eget avsnitt.

En sammanfattande tabell över anslagsuppföljningen inkluderande jämförelse med statens budget redovisas i bilaga 1. Utvecklingen av antal

förmånstagare, antal utbetalningar och av olika medelbelopp m.m. redovisas i bilaga 2. Månadsfördelade prognoser för år 2022 redovisas i bilaga 3.

Prognosunderlag

Pensionsmyndigheten utnyttjar det mest aktuella dataunderlag som finns tillgängligt. Detta innebär att statistik för oktober har kunnat användas som underlag i prognosen. Ekonomiskt utfall för september 2022 har använts som underlag.

Hänsyn har tagits till kända regeländringar och lagda propositioner med lagförslag. Däremot har hänsyn inte tagits till av regeringen aviserade regeländringar för vilka lagförslag saknas eftersom det då inte finns underlag för beräkningar.

De makroekonomiska antaganden om löneutveckling, prisbasbelopp med mera som använts i beräkningarna anges i bilaga 2. Dessa antaganden har erhållits från Konjunkturinstitutet (KI) september 2022. För inkomstindex, inkomstbasbelopp och balanstal har dock Pensionsmyndigheten gjort egna prognoser. Till beräkningarna har vidare SCB:s befolkningsprognos från april år 2022 använts.

Balanstalets utveckling är osäker vilket bland annat beror på svårigheterna att bedöma börsutvecklingen och därmed också hur AP-fonderna kommer att utvecklas. Pensionsmyndigheten väljer därför att presentera tre alternativa beräkningar för balanstalet.

Hur de olika makroekonomiska förutsättningarna påverkar utgifterna redovisas under respektive anslag. Där redovisas även hur förändrade antaganden kan påverka utgiftsprognoserna i olika riktningar.

Kontaktpersoner

Anslag		Kontaktperson
	Prognoser för inkomstindex och balanstal	Erik Granseth Karl Birkholz
11.1:1	Garantipension till ålderspension	Stefan Granbom
11.1:2	Efterlevandepensioner till vuxna	Linnea Wikmark Kreuger
11.1:3	Bostadstillägg till pensionärer	Stefan Granbom
11.1:4	Äldreförsörjningsstöd	Stefan Granbom
11.1:5	Inkomstpensionstillägg	Jesper Lorentz
11.2:1	Pensionsmyndigheten	Johan Söderberg
12.1:5	Barnpensioner och efterlevandestöd	Stefan Granbom
12.1:7	Pensionsrätt för barnår	Linnea Wikmark Kreuger
	Ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten	Jesper Lorentz

Samtliga kan nås på telefon 0771-771 771

Prognoser för inkomstindex och balanstal

Enligt regleringsbrevet för Pensionsmyndigheten ska prognoser lämnas för balanstalet och inkomstindex för 2022–2025. Vi redovisar även nu en prognos för 2026 eftersom ESV efterfrågar det.

Inkomstindex baseras på förändringen av genomsnittlig pensionsgrundande inkomst mellan två år. Pensionsgrundande inkomster (PGI) som överstiger 0,423 prisbasbelopp ingår för individer som är mellan 16–64 års ålder. Både inkomster över och under det så kallade avgiftstaket på 8,07 inkomstbasbelopp ingår i inkomstmättet.

Inkomstindex för åren 2024–2026 är beräknat utifrån Konjunkturinstitutets prognos för summa PGI. Pensionsmyndigheten har gjort en prognos för antal med PGI som baseras på Konjunkturinstitutets prognos för sysselsättning samt SCB:s befolkningsprognos och har därefter färdigställt prognosen för inkomstindex för åren 2024–2026. Den antagandebild som använts till prognoserna finns i bilaga 2.

Inkomstindex för år 2023 är 203,13 vilket innebär att indexet ökar med 4,6 procent jämfört med år 2022. Prognos för de olika delarna i inkomstindex redovisas nedan.

Tabell 1. Prognos pensionsgrundande inkomst (PGI)

Förklaringspost	Utfall				Prognos			
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Summa PGI (miljarder kronor)	1 811	1 871	1 908	2 013	2 129	2 211	2 298	2 391
Procentuell utveckling	4,3	3,3	2,0	5,5	5,8	3,9	3,9	4,1
Antal med PGI (tusental)	5 431	5 450	5 405	5 485	5 558	5 569	5 587	5 607
Förändring (tusental)	+55	+19	−45	+80	+74	+11	+18	+20
Snittinkomst (tusental kronor)	334	343	353	367	383	397	411	426
Procentuell utveckling	3,3	2,9	2,8	4,0	4,4	3,7	3,6	3,7

Utvecklingen av antalet personer i åldern 16–24 som arbetar och som når över inkomsten på 0,423 prisbasbelopp per år har relativt stor betydelse för

antalet med pensionsgrundande inkomst. Antalet med pensionsgrundande inkomst för dem som är äldre förändras inte så mycket från år till år. De yngre har i regel låga inkomster. Under senare år har befolkningen ökat. Sysselsättningen har ökat under senare år men under pandemin 2020 har antalet sysselsatta minskat. Antalet med pensionsgrundande inkomst har därför ökat de senaste åren fränsett 2020 då antalet minskade. Återhämtningen efter pandemin prognostiseras leda till relativt stora öknings av PGI-summa och antal med PGI.

Summa PGI styrs främst av lönesummeutvecklingen men till viss del även av prisbasbeloppets utveckling eftersom prisbasbeloppet påverkar många socialförsäkringar.

Utfallet för inkomstindex för år 2023 var nära föregående prognos. För åren 2024–2025 är prognosen för inkomstindex något högre jämfört med föregående prognos.

Tabell 2. Prognos inkomstindex

	Fastställda inkomstindex					Prognos		
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Procentuell förändring av inkomstindex	3,1	3,8	2,2	4,1	4,6	3,6	3,6	3,7
Inkomstindex, ny prognos	175,96	182,58	186,52	194,19	203,13	210,54	218,09	226,12
Inkomstindex, föregående prognos					203,79	209,89	217,90	

Beräkningen av *balanstalet* baseras på samma antaganden som utgiftsprognoserna. Balanstalet består av tre komponenter, avgiftstillgång, AP-fondernas fondkapital samt pensionsskuld.

Ett gemensamt antagande har gjorts för utvecklingen av aktiekurserna. Det är nödvändigt att göra ett sådant antagande för att kunna beräkna AP-fondens ställning och därmed balanstalet. Vid beräkningen antas att aktier ger en överavkastning i förhållande till korta räntor på 3,5 procent, inklusive utdelningar. Av dessa 3,5 procent förväntas ungefär 2,5 procentenheter komma från utdelning och ungefär 1 procentenhet från orealiserad avkastning. Korta räntor förväntas bidra med ungefär 1,5 procent avkastning. Avkastningsantagandet är behäftat med mycket stor osäkerhet och bör inte betraktas som en "prognos". Även två alternativa antaganden har gjorts för kursutvecklingen för att illustrera hur detta antagande påverkar balanstatsprognosen. De övriga två alternativen ska ses som en känslighetsanalys om hur balanstalet påverkas av antagandet om aktiekursernas utveckling. I det optimistiska alternativet har antagandet

höjts med tio procentenheter för varje år jämfört med huvudalternativet och i det pessimistiska alternativet har det sänkts lika mycket.

Den tabell som följer redovisar bland annat de antaganden som gjorts för kursutvecklingen 2022 till 2024. Något antagande om kursutvecklingen 2025 och 2026 behöver inte göras eftersom balanstalet för 2025 och 2026 baseras på utfallen för 2023 och 2024. I tabellen visas fastställt balanstal för 2022 och 2023 och en prognos för 2024–2026. Från och med 2017 har det införts dämpade balanstal som i stället för balanstalen används vid beräkning av balansindex. Detta innebär att bara en tredjedel av balanstallets avvikelse från 1,0 påverkar balansindex. Det dämpade balanstallet redovisas endast för huvudalternativet.

Enligt beräkningarna kommer inte en ny balanseringsperiod inledas under prognoshorizonten för något av alternativen. Prognosen är osäker och det finns en risk för både en bättre och en sämre utveckling. Det som skiljer alternativen åt är den förväntade utvecklingen av aktiekurserna vilket påverkar AP-fondernas tillgångar.

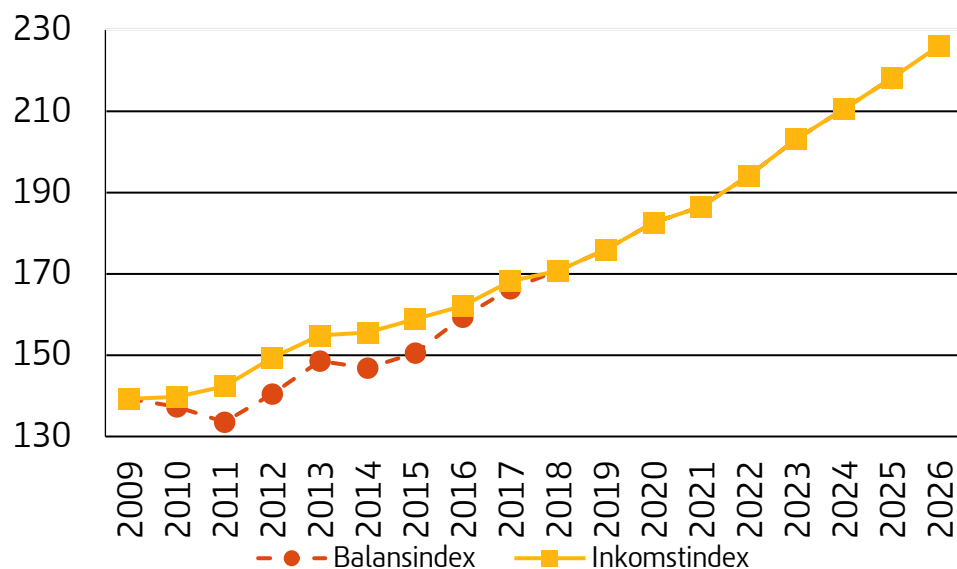
Tabell 3. Prognos för balanstal enligt de tre olika alternativen

Antagande och scenario	Utfall		Prognos		
	2022	2023	2024	2025	2026
Aktiekursernas utveckling, %					
- Huvudalternativ	-23	+4	+3		
- Optimistiskt alternativ	-13	+14	+13		
- Pessimistiskt alternativ	-33	-6	-7		
Balanstal					
- Huvudalternativ	1,0824	1,1202	1,1159	1,0998	1,1010
- Optimistiskt alternativ	1,0824	1,1202	1,1308	1,1147	1,1160
- Pessimistiskt alternativ	1,0824	1,1202	1,1010	1,0849	1,0859
Dämpat balanstal					
- Huvudalternativ	1,0275	1,0401	1,0386	1,0333	1,0337

Balanstalet för 2023 blev 1,1202 vilket innebär att tillgångarna var drygt 1 200 miljarder kronor högre än skulderna utefter de förutsättningar som gällde 2021. Balanstalet för 2024 beräknas enligt huvudalternativet vara något lägre än 2023 trots betydande lägre tillgångar hos AP-fonderna, se Tabell 4. Det är den stora ökningen av avgiftsinkomsterna under 2022, se Figur 3, som leder till en högre avgiftstillgång. Balanstalet för 2025 och 2026 pendlar kring nivån 1,10.

Diagrammet som följer visar utvecklingen och prognoser för inkomstindex och balansindex i huvudalternativet. Sedan 2018 kommer det endast att finnas inkomstindex och inte något balansindex enligt beräkningen.

Figur 2. Inkomstindex och balansindex 2009–2026

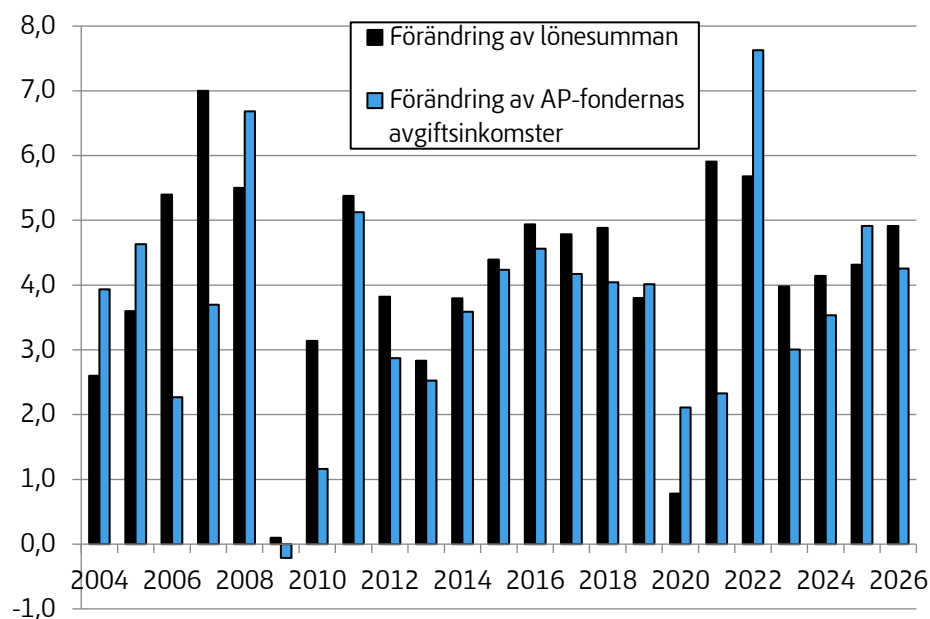

Pensionssystemets tillgångar består till största delen av avgiftstillgången vars utveckling styrs av pensionssystemets avgiftsinkomster och omsättningstiden. Avgiftsinkomsterna består av en arbetsgivaravgift och egenavgift samt en allmän pensionsavgift och en statlig ålderspensionsavgift. Arbetsgivaravgiften och den allmänna pensionsavgiften utgör tillsammans drygt 90 procent av avgiftsinkomsten och de påverkas av lönesummans utveckling. Egenavgiften kan ha en annan utvecklingstakt men den avgiften utgör bara ungefär en procent av avgiftsinkomsterna. Den statliga ålderspensionsavgiften utgör för närvarande 8–9 procent av avgiftsinkomsterna. Den påverkas till exempel av utvecklingen inom sjuk- och arbetslöshetsförsäkringarna. Statliga ålderspensionsavgift har ofta haft en låg men ojämn utvecklingstakt.

Den största delen av avgiftsinkomsten, arbetsgivaravgiften och den allmänna pensionsavgiften, följer utvecklingen av lönesumman medan egenavgifter och statliga ålderspensionsavgifter har haft en annan utveckling som generellt sett varit lägre. Detta medför att avgiftsinkomsterna har ökat i lägre takt än lönesumman för de flesta åren.

För prognosen ser det något annorlunda ut vilket främst beror av att den allmänna pensionsavgiften påverkas med viss eftersläpning av lönesummans utveckling. Denna effekt blir extra tydlig vid stora skillnader mellan årliga förändringstakter som för år 2020 och de följande åren. En jämförelse mellan lönesummans utveckling och avgiftsinkomsterna redovisas i diagrammet som följer.

Figur 3. Förändring av lönesumman respektive AP-fondernas avgiftsinkomster jämfört med året innan, procent

Avgiftsinkomsten påverkas med viss eftersläpning i förhållande till lönesummans utveckling och en nedgång med 2 procent hos lönesumman ger en minskning på knappt 1 procent för avgiftsinkomsten för innevarande år. Balanstalet sjunker i sin tur med ungefär 0,85 procent vid en nedgång av avgiftsinkomsten med 1 procent.

Tabellen som följer visar de komponenter som ingår i balanstalet. Beloppen anges i miljoner kronor.

Tabell 4. Prognos för skulder, tillgångar och balanstal samt jämförelse med tidigare prognos

Balanseringsår	Utfall/ prognos	Avgifts- tillgång	AP-fonderna	Summa tillgångar	Pensionskund	Balanstal
2023	Utfall	9 187 861	2 004 077	11 191 938	9 990 988	1,1202
2024	Ny prognos	9 932 669	1 641 805	11 574 474	10 372 173	1,1159
	Föregående prognos	9 910 026	1 901 962	11 811 988	10 371 908	1,1388
2025	Ny prognos	10 234 404	1 692 151	11 926 555	10 844 648	1,0998
	Föregående prognos	10 206 334	1 936 803	12 143 137	10 770 981	1,1274
2026	Ny prognos	10 599 215	1 742 205	12 341 420	11 209 479	1,1010

Följsamhetsindexering och basbelopp

Alla inkomstpensioner samt tilläggspensioner efter 65 års ålder är följsamhetsindexerade. Detta innebär att pensionerna räknas om vid varje årsskifte med förändringen av inkomstindex efter ett avdrag på 1,6 procentenheter. Om balanseringen är aktiverad används ett så kallat balansindex i stället för inkomstindex.

År 2022 blev inkomstpensionerna uppräknade med 2,5 procent. För år 2023 indexeras inkomstpensionen upp med 3,0 procent. Genom att räkna bort effekten av förändringen av prisbasbeloppet kan real förändring av inkomstpensionerna beräknas. På grund av den höga inflationen beräknas inkomstpensionerna minska reallt för åren 2023–2024.

Tabellen nedan visar effekten av följsamhetsindexeringen enligt huvudalternativet ovan. Förändringen för inkomstpension gäller också tilläggspension över 65 år.

Tabell 5. Index- och inkomstpensionsutveckling 2021–2026

Prognosförändring	Utfall			Prognos		
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Förändring av inkomstindex, %	+2,2	+4,1	+4,6	+3,6	+3,6	+3,7
Nominell förändring av inkomstpensionerna, %	+0,5	+2,5	+3,0	+2,0	+2,0	+2,0
Förändring av prisbasbelopp, %	+0,6	+1,5	+8,7	+6,1	+0,9	+1,8
Real förändring av inkomstpensionerna, %	-0,1	+1,0	-5,3	-3,8	+1,0	+0,3

Balansindex har tidigare använts istället för inkomstindex. Indexeringen är återställd 2018 och för år 2023 finns det inte heller något balansindex eftersom balanstalet är över ett. För åren 2024–2026 beräknas att balanstalet och därmed också det dämpade balanstalet blir större än 1,0 vilket innebär att det inte blir någon balansering dessa år enligt beräkningen.

När den inkomstgrundade pensionen har en lägre uppräkningsgrad än garantipensionen höjs garantipensionen för dem som hade både inkomstgrundad pension och garantipension. När inkomstpensionen har en lägre uppräkningsgrad än garantipensionen tillkommer det även en del nya ”garantipensionärer” som hamnar under brytpunkten för garantipension. De får dock låga belopp i garantipension.

Prisbasbeloppet beräknas öka under perioden 2024–2026. Höjda prisbasbelopp har en höjande effekt på utgiftsnivån för garantipension till ålderspension, garantipensioner till efterlevandepension, äldreförsörjningsstöd, efterlevandestöd samt tilläggspension före 65 års ålder. Inkomstindex beräknas också öka. Det påverkar inkomstgrundade efterlevandepensioner inklusive barnpensioner. Prognosen för inkomstindex påverkar också pensionsrätten för barnår.

Tabellen nedan visar de tre viktigaste indexen inom pensionssystemet för åren 2022–2026. Inkomstindex och inkomstbasbeloppet är prognostiserade av Pensionsmyndigheten medan prisbasbeloppet är prognostiserat av Konjunkturinstitutet. Indexen redovisas också i bilaga 2. Åren 2024–2026 kommer det inte att finnas något balansindex enligt beräkningen.

Tabell 6. Fastställda och prognostiserade index och basbelopp

Index och basbelopp	Utfall		Prognos		
	2022	2023	2024	2025	2026
Inkomstindex	194,19	203,13	210,54	218,09	226,12
Inkomstbasbeloppet	71 000	74 300	77 000	79 800	82 700
Prisbasbeloppet	48 300	52 500	55 700	56 200	57 200

Utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom

1:1 Garantipension till ålderspension

Tabell 7. Prognos anslag. Beloppen anges i 1000-tal kronor

2022	2023	2024	2025	2026
17 383 200	26 020 100	28 758 900	27 852 300	27 046 800

Analys

Antalet ålderspensionärer beräknas öka under åren 2022–2026 eftersom det är fler som tillkommer än som avlider. Nya ålderspensionärer har inkomstgrundad pension i betydligt större utsträckning än äldre ålderspensionärer. Därför är det en lägre andel av de nya pensionärerna som får garantipension. Antalet garantipensionärer påverkas även av relationen mellan följsamhetsindexeringen och prisindexeringen. De år följsamhetsindexeringen är högre än prisindexeringen minskar antalet garantipensionärer av detta skäl och vice versa. Det beror på att garantipensionens gränsvärden räknas upp med prisbasbeloppet samt att garantipensionen avräknas mot inkomstpensionen som följsamhetsindexeras.

Prisbasbeloppet beräknas öka under åren 2023–2026. Det har en höjande effekt på utgiftsnivån.

I snitt förväntas 823 000 ålderspensionärer ha garantipension år 2022. Antalet ålderspensionärer med garantipension beräknas bli 1 053 000 år 2023 och 1 123 000 år 2026. Nedan visas en prognos för hur antalet garantipensionärer förändras fram till 2023 av olika anledningar.

Tabell 8 Prognos för antalsförändringar inom garantipension fram till 2023

Antal med garantipension i juli 2022	659 000
Höjning av nivån för garantipension i augusti 2022	+345 000
Minskning av antal utomlands bosatta 2023	-57 000
Minskning av antal 65-åringar 2023 till följd av höjningen av minimiåldern från 65 till 66 år	-25 000
Indexering och demografi 2023	+131 000
Totalt antal 2023	1 053 000

I prognosen har hänsyn tagits till höjningen av minimiåldern för att få garantipension från 65 till 66 år för år 2023 och från 66 till 67 år 2026.

Genomsnittligt garantipensionsbelopp beräknas öka fram till år 2024. Det beror till största del på indexeringen, en kombination av prisbasbeloppet och inkomstindex.

Nivån för garantipension har höjts med 1 000 kronor per månad från augusti 2022 genom regeländring, vilket har höjt antalet förmånstagare med cirka 345 000.

Hänsyn har tagits till förslaget om ändrad beräkning av försäkringstid för flyktingar som redovisas i Prop. 2021/2022:237. I propositionen föreslås att bosättningsstid i ett tidigare hemland inte ska få tillgodoräknas som försäkringstid för garantipension. Det sänker utgifterna för garantipension avseende nybeviljade. Utgifterna för garantipension beräknas av den anledningen minska med 41 miljoner kronor för år 2024 respektive 133 miljoner kronor för år 2025.

Det kom en dom från EU-domstolen i december 2017 som innebär att garantipensionen ska beräknas annorlunda för personer som har bott och tjänat in pension och försäkringsperioder i flera EU/EES-länder. Förmånen kommer med den nya tillämpningen att endast beviljas till personer bosatta i Sverige och i beräkningen kommer hänsyn att tas till pensionärens totala försäkringstid inom EU/EES, inte bara den svenska försäkringstiden. Garantipensionen kommer samtidigt att minskas med faktiskt beviljade utländska pensioner från andra EU/EES-länder vilket inte gjorts tidigare. Garantipensionen kan i olika fall bli både högre och lägre. Den nya tillämpningen har gällt sedan februari 2019 för nybeviljade ärenden och befintliga ärenden har ändrats sedan juli 2019. Garantipension betalas fortsatt ut till personer bosatta utanför Sverige inom EU/EES fram till december 2022 för att därefter upphöra. Sammantaget så bedöms den nya tillämpningen medföra lägre utgifter jämfört med den gamla tillämpningen.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i juli 2022.

Tabell 9 Prognosjämförelse utgifter för garantipension. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2022	2023	2024	2025
Föregående prognosbelopp	16 674 200	24 549 100	26 046 700	26 188 200
Överföring till/från andra anslag				
Ändrade makroekonomiska antaganden		+578 000	+1 803 200	+863 300
Volym- och strukturförändringar	+709 000	+893 000	+909 000	+801 000
Ny regel				
Övrigt				
Ny prognos	17 383 200	26 020 100	28 758 900	27 852 300
Differens i 1000-tal kronor	+709 000	+1 471 000	+2 712 200	+1 664 100
Differens i procent	+4,3	+6,0	+10,4	+6,4

Ändrade makroekonomiska antaganden

Utgifterna för garantipension påverkas främst av prisbasbeloppet men indirekt även av inkomstindex/balansindex (ju lägre inkomstindex/balansindex desto högre garantipensioner).

Prognosen för prisbasbeloppet är höjd för åren 2023–2025 jämfört med prognosen i föregående anslagsuppföljning. Det har haft en höjande effekt på utgiftsprognosen för dessa år.

Inkomstindex för 2023 är lägre jämfört med prognosen i föregående anslagsuppföljning. Det har haft en höjande effekt på utgiftsprognosen för år 2023. Prognosen för inkomstindex är höjd för åren 2024–2025 jämfört med föregående prognos. Det har haft en sänkande effekt på utgiftsprognosen för åren 2024–2025.

Volym- och strukturförändringar

En justering har gjorts i prognosmodellen jämfört med föregående prognos, vilket beror på regeländringen från augusti 2022. Medelbeloppet för de födda 1937 eller tidigare har höjts jämfört med föregående prognos. Utfallet för augusti och september har också blivit något högre jämfört med vad som prognostiserades i föregående prognos. Antalet förmånstagare har justerats upp jämfört med föregående prognos. Något fler beräknas få garantipension från januari 2023 i samband med att prisbasbeloppet höjs relativt kraftigt. Dessa nytillkomna pensionärer får dock relativt små belopp och de har därför begränsad påverkan på utgiften.

1:2 Efterlevandepensioner till vuxna

Tabell 10 Prognos anslag. Beloppen anges i 1000-tal kronor

2022	2023	2024	2025	2026
8 914 900	8 564 900	8 139 200	7 675 600	7 272 400

Från anslaget finansieras änkepension, allmän omställningspension, förlängd omställningspension och särskild efterlevandepension samt garantipensioner till dessa förmåner. Änkepension svarar för 92 procent av utgifterna.

Analys

Änkepensionssystemet är under avveckling. För åren 2022–2026 beräknas antalet änkepensioner minska med knappt 11 000 per år. Antalet änkepensioner prognosticeras till 200 000 i genomsnitt under 2022 och förväntas sjunka till strax under 157 000 år 2026. Antalet garantipensioner till änkepension prognosticeras bli 1 600 i genomsnitt under 2022 och beräknas minska till 800 fram till 2026.

Allmänna omställningspensioner beräknas ligga på i princip samma nivå fram till 2026. För 2022 beräknas antalet bli 3 200 och öka något till 3 300 år 2026, detta på grund av riktåldershöjningar. Antalet garantipensioner till allmän omställningspension beräknas bli 2 100 år 2022 och ligga kvar på denna nivå år 2026.

Antalet förlängda omställningspensioner beräknas ligga på samma nivå, kring 2 800 under perioden 2022 till 2026. Garantipensioner till förlängd omställningspension förväntas också ligga kvar på nivån 2 100 under perioden.

EU-domstolen meddelade i december 2017 sin dom i ett mål om den svenska garantipensionen. Enligt domen ska garantipension kategoriseras som en minimiförmån enligt artikel 58 i EU:s förordning 883/2004. Enligt den nya lagen ska Sverige inte fortsätta betala ut garantipension till personer som är födda 1938 eller senare och som är bosatta i ett annat land inom EES eller i Schweiz. Garantipensionen kommer samtidigt att minska utifrån storleken på eventuell utländsk pension från andra EU/EES-länder vilket inte görs idag.

Garantipension kommer fortsatt att betalas ut till personer bosatta utanför Sverige inom EU/EES fram till och med december 2022 för att därefter upphöra. Prognosen tar fortsatt inte hänsyn till utfallet av EU-domen då de nya reglerna, när de antas, beräknas få liten effekt på utgifterna för efterlevandepension till vuxna. Under 2020 betalades nästan 7 miljoner ut i garantipension för efterlevande till personer som inte var folkbokförda i Sverige.

Prognosen har ytterligare beaktat den planerade höjningen av den högre pensionsåldern från 65 till 66 år 2023 samt höjning från 66 till 67 år 2026.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i juli 2022.

Tabell 11 Prognosjämförelse utgifter för efterlevandepension till vuxna. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2022	2023	2024	2025
Föregående prognosbelopp	8 914 700	8 585 200	8 100 300	7 661 900
Överföring till/från andra anslag				
Ändrade makroekonomiska antaganden	+200	-20 300	+38 900	+13 700
Volym- och strukturförändringar	0	0	0	
Ny regel				
Övrigt				
Ny prognos	8 914 900	8 564 900	8 139 200	7 675 600
Differens i 1000-tal kronor	+200	-20 300	+38 900	+13 700
Differens i procent	0,0	-0,2	0,5	0,2

Ändrade makroekonomiska antaganden

De inkomstgrundade efterlevandepensionerna påverkas av inkomstindex. Garantipensionerna påverkas främst av prisbasbeloppet, men indirekt också av inkomstindex (ju högre inkomstindex desto lägre garantipensioner). Inkomstindex har störst inverkan på utgiftsprognosen. För prognosen av omställningspension används också en sammanvägning av timlöneökningen under flera år.

Jämfört med föregående prognos så har inkomstindex höjts med 0,1 procent för 2023, minskat med 0,6 procent för 2024 och sänkts med 0,1 procent för 2025. Detta medför att utgifterna för efterlevandepension till vuxna förändras med ungefär lika mycket för respektive år.

Prisbasbeloppet har jämfört med föregående prognos höjts med 1 500 kronor för 2023, med 3 000 kronor för 2024 och med 2 100 kronor för 2025. Timlöneökningen förväntas öka kraftigt för 2022 jämfört med föregående prognos, för att sedan minska under igen under perioden 2023 till 2025. Den samlade effekten av ändrade prognoser av prisbasbelopp och timlöneökning en minskning av utgifterna under 2023 och en ökning av utgifterna under 2024 och 2025.

Volym- och strukturförändringar

I volymförändringarna har inga justeringar gjorts jämfört med föregående prognos och det finns därmed inga skillnader jämfört med denna.

1:3 Bostadstillägg till pensionärer

Tabell 12 Prognos anslag. Beloppen anges i 1000-tal kronor

2022	2023	2024	2025	2026
11 868 400	13 443 700	13 446 700	13 550 000	13 425 800

Analys

Under prognosperioden beräknas antalet ålderspensionärer som får bostadstillägg (BTP) öka. Antalet ålderspensionärer prognostiseras öka vilket har en höjande effekt på antalet förmånstagare. Något som dock motverkar detta är att många av mottagarna är äldre pensionärer och att nyblivna pensionärer i genomsnitt har en högre pension.

Boendekostnadernas förändringar har stor betydelse för bostadstilläggets utveckling. Boendekostnaderna för år 2022 beräknas öka med 1,7 procent och för år 2023 med 5,2 procent. Vi antar att boendekostnaderna ökar med två procent per år för åren därefter.

Benägenheten att ansöka om bostadstillägg påverkar utgiften. Det är osäkert hur stort ”mörkertalet” är, det vill säga hur många som är berättigade till bostadstillägg men som inte har det. Förändras benägenheten att ansöka om bostadstillägg kan utgifterna för bostadstillägg påverkas.

Konsumtionsstödet inom bostadstillägg har höjts med 200 kronor per månad 2022. Taket för boendekostnad har höjts från 7 000 till 7 500 kronor per månad. Från augusti 2022 har konsumtionsstödet höjts inom bostadstillägg med ytterligare 300 kronor. Fribeloppet för bostadstillägg har höjts i augusti 2022 i samband med att garantipensionen höjs. Det leder till ökade utgifter för bostadstillägg.

I prognosen har hänsyn tagits till höjningen av minimiåldern för att få bostadstillägg från 65 till 66 år för år 2023 och från 66 till 67 år 2026.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i juli 2022.

Tabell 13. Prognosjämförelse utgifter av bostadstillägg. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2022	2023	2024	2025
Föregående prognosbelopp	12 299 500	13 440 700	13 488 700	13 574 500
Överföring till/från andra anslag				
Ändrade makroekonomiska antaganden	-15 200	+588 300	+534 500	+548 500
Volym- och strukturförändringar	-415 900	-585 300	-576 500	-573 000
Ny regel				
Övrigt				
Ny prognos	11 868 400	13 443 700	13 446 700	13 550 000
Differens i 1000-tal kronor	-431 100	+3 000	-42 000	-24 500
Differens i procent	-3,5	+0,0	-0,3	-0,2

Ändrade makroekonomiska antaganden

Utgifterna för bostadstillägg påverkas av inkomstindex/balansindex, prisbasbelopp och boendekostnadsutvecklingen.

Inkomstindex för 2023 är lägre jämfört med föregående prognos. Det leder till att inkomstpensionen blir lägre för 2023. Eftersom bostadstillägg påverkas av pensionärens inkomst så har detta en höjande effekt på utgiftsprognosen för bostadstillägg för 2023. För åren 2024–2025 har prognosen för inkomstindex höjts.

Prognosen för prisbasbeloppet har höjts för åren 2023–2025 jämfört med prognosen i föregående anslagsuppföljning. Det har en höjande effekt på garantipension och många tjänstepensioner. Det har haft en något sänkande effekt på utgiftsprognosen.

Prognosen för förändring av boendekostnader har höjts för 2023 jämfört med föregående prognos. Det har en höjande effekt på utgiftsprognosen för åren 2023–2025. För år 2022 har dock prognosen för förändring av boendekostnaderna sänkts jämfört med föregående prognos.

Schabloner för boendekostnad beräknas öka relativt mycket 2023 vilket höjer bostadstillägget. Uppvärmningskostnaden har ökat relativt mycket under 2022 beroende på att elpriset har stigit, vilket påverkar schablonen för 2023. Den höjda uppvärmningsschablonen påverkar BTP-tagare som inte betalar

uppvärmningskostnaden genom hyresavgift, till exempel för dem som bor i småhus eller för dem som har kallhyra. Utgifterna för bostadstillägg beräknas öka med cirka 360 miljoner kronor till följd av ändrade schabloner för boendekostnad.

Volym- och strukturförändringar

Medelbeloppet beräknas bli lägre än vad som prognostiserades i föregående anslagsuppföljning. Medelbeloppet har varit lägre under 2022 än vad som tidigare prognostiserats. I den tidigare prognosen antogs att medelbeloppet skulle öka mer till följd av regeländringarna under 2022.

Antalet beräknas bli lägre än vad som antogs i föregående prognos. Antalet har under de senaste månaderna varit lägre än vad som antogs i föregående prognos. Antalet personer som antas tillkomma efter regeländringarna 2022 antas bli lägre än vad som antogs i föregående prognos.

1:4 Äldreförsörjningsstöd

Tabell 14. Prognos anslag. Beloppen anges i 1000-tal kronor

2022	2023	2024	2025	2026
1 208 700	1 221 700	1 274 700	1 313 200	1 346 600

Analys

Förmånen är avsedd för personer som är 65 år eller äldre och som inte får sina grundläggande försörjningsbehov tillgodosedda genom andra pensionsförmåner. Från år 2023 höjs minimiåldern från 65 till 66 år från när äldreförsörjningsstöd beviljas, samt från 66 till 67 år 2026.

Utökad anslagskredit behövs för 2022 eftersom tillgängliga medel överskrids. Årets överskridande i förhållande till anslaget är endast 13 miljoner kronor. Det finns dock ett ingående överföringsbelopp om –67 miljoner kronor från 2021 som till stor del förklarar överskridandet av tillgängliga medel.

Medelantalet personer med äldreförsörjningsstöd (ÄFS) beräknas till 24 700 år 2022. Antalet personer med ÄFS beräknas öka under kommande år eftersom en större andel av dem som är födda 1938 eller senare är berättigade till ÄFS jämfört med dem som är födda 1937 eller tidigare. De som är födda 1937 eller tidigare kan få hel garantipension efter 10 års bosättningsstid i Sverige. Det är därför mycket färre från denna grupp som har ÄFS. Reglerna ser annorlunda ut för de som är födda 1938 eller senare och det krävs 40 års bosättningsstid för att få hel garantipension. Av dessa skäl beräknas antalet personer med ÄFS öka under kommande år.

Antalet förmånstagare påverkas av minskad eller ökad invandring. Invandring av asylskäl ökade fram till år 2015 men har därefter minskat. Ungefär två procent av dem som invandrar av asylskäl och som får uppehållstillstånd är över 60 år.

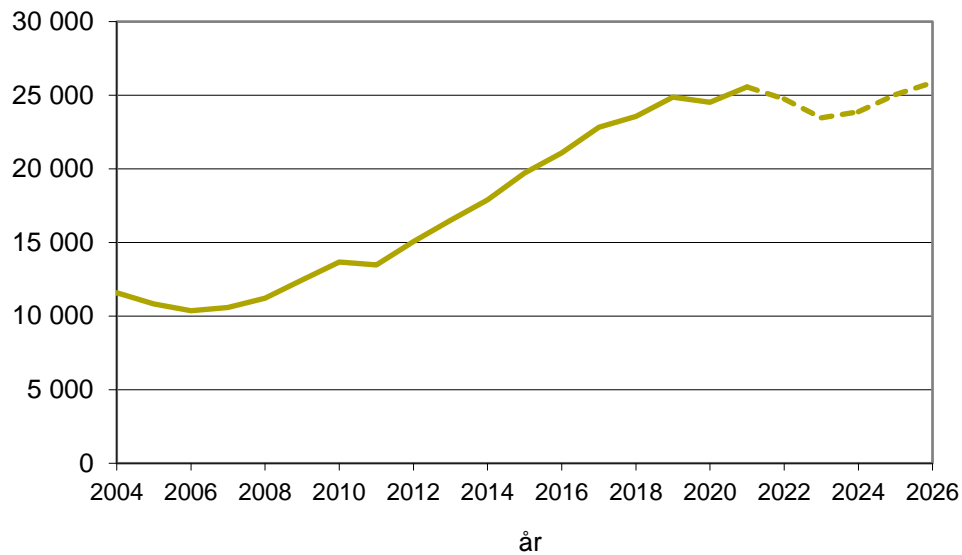
Benägenheten att ansöka om äldreförsörjningsstöd påverkar utgiften. Det är osäkert hur stort mörkertalet är, det vill säga hur många som är berättigade till äldreförsörjningsstöd men som inte har förmånen. Förändras benägenheten att ansöka om äldreförsörjningsstöd kan utgifterna för äldreförsörjningsstöd påverkas.

År 2026 beräknas antalet förmånstagare vara 25 300 personer.

Antalet förmånstagare beräknas minska under 2022–2023 beroende på regeländringar inom bostadstillägg och garantipension. Konsumtionsstödet inom bostadstillägg har höjts med 200 kronor från januari 2022 och med ytterligare 300 kronor från augusti 2022. Taket för boendekostnad höjdes till 7 500 kronor per månad från januari 2022. De som har både bostadstillägg och äldreförsörjningsstöd får sänkt äldreförsörjningsstöd när bostadstillägget höjs. En del individers äldreförsörjningsstöd sänks då till noll kronor vilket sänker antalet med äldreförsörjningsstöd. Garantipensionen har höjts från augusti 2022 vilket också sänker antalet med äldreförsörjningsstöd.

Hänsyn har tagits till förslaget om ändrad beräkning av försäkringstid för flyktingar som redovisas i Prop. 2021/2022:237. I propositionen föreslås att bosättningsstid i ett tidigare hemland inte ska få tillgodoräknas som försäkringstid för garantipension. Det sänker utgifterna för garantipension avseende nybeviljade. Det ökar utgifterna för äldreförsörjningsstöd eftersom förmånen är inkomstprövad.

Figur 4. Antal personer med äldreförsörjningsstöd, utfall och prognos

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i juli 2022.

Tabell 15. Prognosjämförelse utgifter av äldreförsörjningsstöd. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2022	2023	2024	2025
Föregående prognosbelopp	1 186 000	1 199 500	1 236 400	1 281 700
Överföring till/från andra anslag				
Ändrade makroekonomiska antaganden	-600	+7 200	+22 200	+13 900
Volym- och strukturförändringar	+23 300	+15 000	+16 100	+17 600
Ny regel				
Övrigt				
Ny prognos	1 208 700	1 221 700	1 274 700	1 313 200
Differens i 1000-tal kronor	+22 700	+22 200	+38 300	+31 500
Differens i procent	+1,9	+1,9	+3,1	+2,5

Ändrade makroekonomiska antaganden

Prognosen för prisbasbeloppet har höjts för åren 2023–2025 jämfört med prognosen i föregående anslagsuppföljning. Eftersom skälig levnadsnivå är knuten till prisbasbeloppet har denna förändring haft en höjande effekt på utgiftsprognosen för dessa år.

Konjunkturinstitutets prognos för förändring av boendekostnadsindex avseende bostads- och hyresrätter är sänkt för år 2022 men höjd för 2023 jämfört med prognosen i föregående anslagsuppföljning. Det har haft en sänkande effekt för år 2022 och en höjande effekt på utgiftsprognosen för åren 2023–2025.

Volym- och strukturförändringar

Antalet förmånstagare beräknas bli något fler jämfört med föregående prognos. Antalet under augusti och september blev något fler än vad som prognostiserades i föregående anslagsuppföljning.

De retroaktiva utgifterna har under de senaste månaderna blivit något högre än vad som prognostiserades i föregående anslagsuppföljning. Utgiftsprognosen har därför höjts jämfört med föregående anslagsuppföljning.

1:5 Inkomstpensionstillägg

Tabell 16. Prognos anslag. Beloppen anges i 1000-tal kronor

2022	2023	2024	2025	2026
6 132 000	5 936 000	5 773 000	5 785 000	5 489 000

Analys

Inkomstpensionstillägg är en ny pensionsförmån som började att betalas ut i september 2021.

Utgifterna för inkomstpensionstillägg prognostiseras till 6,1 miljarder kronor för 2022. Utgifterna minskar något år 2023 på grund av den höjda åldersgränsen för tillägget. Eftersom beloppsnivåerna inte indexeras beror utgiftsförändringar främst av förändringar av antalet pensionärer som är berättigade till förmånen.

I december 2022 beräknas omkring 58 procent, 1 270 000 pensionärer, av alla pensionärer som är 65 år och äldre att få en utbetalning av inkomstpensionstillägg. Denna andel av pensionärer över riktåldern beräknas vara relativt oförändrad fram till december 2025 vilket då kommer att motsvara 1 276 000 pensionärer. Andelen mottagare bland kvinnor beräknas minska från omkring 68 till 67 procent över samma tidshorisont.

Andelen män med inkomstpensionstillägg beräknas ligga stilla på knappt 48 procent över hela prognoshorisonten. Skillnaden mellan könen förklaras främst av att män i större utsträckning har pensioner som är för höga för att vara berättigade till förmånen.

Det genomsnittliga årsbeloppet beräknas minska från cirka 4 800 kronor år 2022 till cirka 4 600 kronor år 2025. Kvinnorna beräknas vara berättigade till högre belopp än männen, cirka 5 000 kronor i genomsnitt över hela prognoshorisonten. Männen beräknas få omkring 4 300 kronor i genomsnitt.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i juli 2022.

Tabell 17. Prognosjämförelse. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2022	2023	2024	2025
Föregående prognosbelopp	6 121 000	5 926 000	5 762 000	5 772 000
Överföring till/från andra anslag				
Ändrade makroekonomiska antaganden				
Volym- och strukturförändringar	+11 000	+10 000	+11 000	+13 000
Ny regel				
Övrigt				
Ny prognos	6 132 000	5 936 000	5 773 000	5 785 000
Differens i 1000-tal kronor	+11 000	+10 000	+11 000	+13 000
Differens i procent	+0,2	+0,2	+0,2	+0,2

Volym- och strukturförändringar

Liten antalshöjning över hela prognoshorisonten till följd av senaste utfall.

2:1 Pensionsmyndigheten

Tabell 18 Prognos anslag, 1000-tal kronor

2022	2023	2024	2025	2026
781 000	726 000	717 000	755 000	770 000

Analys

Prognosen för anslagsutgifterna 2022 har sänkts med 85 miljoner kronor (10 procent) sedan föregående prognostillfälle i juli. Anledningen är att det vid höstens uppföljnings- och prognosarbete konstaterats att de tillfälliga extra 165 miljoner kronor som Pensionsmyndigheten tilldelades i samband med riksdagen beslut om vårändringsbudget inte kommer kunna nyttjas fullt ut under 2022. Den sänkta anslagsprognosen öppnar för ett möjligt anslagssparande till 2023 utöver ordinarie 3 procent.

Anslagsprognosen för åren 2023-2025 motsvarar aviserade medel i senaste budgetpropositionen (BP23) Därutöver är år 2023 i prognosen kompletterat med ett 3-procentigt anslagssparande, 21 miljoner kronor. För år 2026 framgår ingen anslagsnivå i BP22 varför myndigheten utgått från aviserat anslag 2025 och räknat upp detta med 2 procent för att kompensera för pris- och löneökningar. Detta ger en anslagsprognos på 770 miljoner kronor för år 2026.

Pensionsmyndigheten har i Budgetunderlaget 2023-2025 samt i efterföljande utgiftsprognoser redogjort för finansieringsbehov avseende ofinansierade verksamheter uppgående till totalt över 500 miljoner kronor från år 2023 varav förvaltningsanslaget utgör ca 375 miljoner kronor. Dessa ingår inte i beräkningen av prognosen eftersom de inte ryms inom tillgängliga medel men har givetvis negativ inverkan på den verksamhet som kan bedrivas.

I denna prognos har myndigheten fortsatt inte heller tagit hänsyn till eventuella konsekvenser inom följande områden där utredning, beredning etc. pågår:

- Garantipensionsutredningen
- Beloppsgräns för att utreda återkrav
- Delbetänkande av 2021 års bidragsbrottsutredning – Stärkt arbete med att bekämpa bidragsbrott
- Ny utbetalningsmyndighet

Beträffande ny utbetalningsmyndighet pågår ett arbete med Utredningen om inrättandet av Utbetalningsmyndigheten samt övriga berörda myndigheter med att utifrån gränsdragningar och ansvarsfördelning mellan parterna synkronisera resursbehov till respektive myndighets kommande Budgetunderlag 2024-2026.

Anslagsöversikt

Pensionsmyndigheten använde delar av anslagskrediten 2020 vilken utgör *ingående överföringsbelopp* från 2021 i tabellen nedan.

Tabell 19 Anslagsöversikt 2022, 1000-tal kronor

Ingående överföringsbelopp från 2021	-10 442
Anslag 2022	865 228
Summa tilldelade medel 2022	854 786
Prognos för hela året	781 000
Årets över/under-skridande	84 228
Avvikelse från tilldelade medel	73 786
Högsta anslagskredit	21 006
Tillgängliga medel	875 792
Överskridande av anslagskredit	0

Anslagsöversikten för 2022 pekar mot en avvikelse från tilldelade medel uppgående till ca 74 miljoner kronor vilka tillika utgör möjligt anslagssparande till 2023. Detta medför att utöver ordinarie anslagssparande till 2023, 21 miljoner kronor, finns utrymme för utökad anslagssparande utöver ordinarie 3 procent med 53 miljoner kronor. Förslagsvis medges Pensionsmyndigheten utökad anslagssparande i regleringsbrevet för 2023 med motsvarande belopp, alternativt med totalt 10 procent av ursprungligt förvaltningsanslag för 2022, 70 miljoner kronor.

Underskridandet av tilldelat förvaltningsanslag har i huvudsak följande orsaker:

- Anslaget 2022 minskades med 10 procent från 2021 vilket medförde att anslagsfinansierad verksamhet behövde ”bromsas in i” 2022 för att rymmas inom budget.
- Trots stora ordinarie verksamhetsbehov samt tillkommande uppdrag kom anslagstillskott först i samband med riksdagens beslut om vårändringsbudgeten några dagar för midsommar. På grund av osäkerheten kring en förlängning 2023 av dessa tillfälliga extramedel har de behövt användas med viss försiktighet för att möjliggöra en landningsbana för avtrappning av anslagsfinansierad verksamhet under 2023.
- Anslagstillskottet i vårändringsbudgeten var beräknat utifrån andra förutsättningar än de nya uppdrag i regleringsbrevet som gavs myndigheten vid samma tidpunkt.
- Det i samband med vårändringsbudgeten avbrutna förberedelsearbetet avseende ett nytt garantitillägg blev billigare än ursprungliga kalkyler.

Möjliggörs utökad anslagssparande till 2023 ser Pensionsmyndigheten följande användningsområden:

- Ökade ärendevolymer inom Allmän pension och Bostadstillägg till följd av höjda grundskyddsnivåer under 2022.
- Vissa kostnader för det avbrutna förberedelsearbetet avseende ett nytt garantitillägg drabbar Pensionsmyndigheten först 2023.
- Resultatet av de insatser som påbörjats med årets tillfälliga extramedel visar att en fortsättning under 2023 skapar förutsättningar för att myndigheten ska närma sig uppsatta mål för handläggningstider och tillgänglighet.
- Undanträngningseffekter har uppstått i verksamheten till följd av tidigare uppdrag kring ett garantitillägg. Dessa påverkar verksamheten fortsatt 2023.
- Bortfallet av de under ett halvår tillskjutna 165 miljoner kronorna behöver pareras och en rimlig landningsbana anläggas för den verksamhet som byggts upp med det tillfälliga anslagstillskottet 2022.

Tre tydliga konsekvenser av uteblivet utökat anslagssparande är:

- Den pågående kraftsamlingen inom myndigheten för att korta handläggningstiderna inom bostadstillägg och svarstiderna i telefonin (KUTA) måste avslutas omgående vilket kommer att vända den positiva resultatutvecklingen.
- Handläggningen måste riktas om från Bostadstillägg till Allmän pension vilket ger ytterligare ökade balanser samt väsentligt minskad tillgänglighet.
- Redan ansträngd styrande och stödjande verksamhet behöver bidra med besparingar.

Tabell 20 Anslagsöversikt 2023, 1000-tal kronor

Ingående överföringsbelopp från 2022	21 006
Anslag 2023	705 136
Summa tilldelade medel 2023	726 142
Prognos för hela året	726 000
Årets över/under-skridande	-20 864
Avvikelse från tilldelade medel	142
Högsta anslagskredit	21 154
Tillgängliga medel	747 296
Överskridande av anslagskredit	0

Anslagsöversikten för 2023 utgår från att ordinarie anslagssparande från 2022 används i verksamheten.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen som följer görs en jämförelse med den prognos som lämnades i juli. Skillnaden jämfört med den föregående prognosen kommer för åren 2023-2025 av att prognosen uppdaterats med föreslagna belopp i BP23. För 2022 utgörs förändringen av analys av utfallet de tre första kvartalen samt beräknat helårsutfall.

Tabell 21 Prognosjämförelse. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2022	2023	2024	2025
Föregående prognosbelopp	865 000	704 000	702 000	709 000
Överföring till/från andra anslag				
Ändrade makroekonomiska antaganden				
Volym- och strukturförändringar				
Ny regel				
Övrigt	-84 000	22 000	53 000	61 000
Ny prognos	781 000	726 000	755 000	770 000
Differens i 1000-tal kronor	-84 000	22 000	53 000	61 000
Differens i procent	-9,7	3,1	7,5	8,6

De totala administrationskostnaderna

I följande tabell redogörs för Pensionsmyndighetens prognos för de totala administrationskostnaderna, samtliga finansieringskällor, samt fördelningen mellan finansieringskällorna.

Pensionsmyndigheten har i framställan till regeringen den 28 april 2022 lämnat förslag om ersättning till berörda myndigheter för arbetet med inkomstgrundad ålderspension 2023. Myndighetens styrelse har den 18 november 2022 beslutat om en skrivelse (vår beteckning Dnr VER 2022-3) som kompletterar tidigare lämnad framställan. Prognosen för de totala administrationskostnaderna är här kompletterad med uppgifter från denna.

Prognoserna för de totala kostnaderna motsvarar här således föreslagna medel i BP23 med justering utifrån nämna skrivelse.

För i de fall Pensionsmyndigheten i regleringsbrevet för 2023 medges utökad anslagssparande utöver ordinarie 3 procent bör även överstigande sparbelopp kompletteras med ökade avgiftsuttag ur AP-fonderna/inkomstpensionen och Premiépensionsfonderna/premiépensionen vilket även framgår av den kompletterande skrivelsen. Detta skulle i sin tur medföra att här lämnad prognos avseende de totala administrationskostnaderna behöver justeras för åren 2023-2025 vad gäller avgiftsdelarna.

Tabell 22 Totala administrationskostnader. Beloppen i löpande priser, 1000-tal kronor

	2022	2023	2024	2025
Total administrationskostnad	1 849 000	1 841 000	1 866 000	1 931 000
Varav Anslagsmedel	781 000	726 000	717 000	755 000
Varav AP-fonder/Inkomstpension	601 000	626 000	645 000	660 000
Varav Premiepensionsfonder/ Premiepension	467 000	489 000	504 000	516 000

Analys

De naturliga svängningarna inom ramen för vår verksamhet, som till exempel kan komma av tillfälliga insatser inom något område eller förmån, gör att proportionerna för belastningen mot de olika finansieringskällorna ständigt varierar. Detta gör i sin tur den tredelade finansieringsmodellen till en ständig utmaning som trots omfattande beräkningar vid verksamhetsplaneringen och noggrann uppföljning av kostnadsutfallet blir svår att förutse. Utifrån analyser av tidigare utfall samt av verksamhetsplaner för de kommande åren, görs prognoser för fördelningen mellan finansieringskällorna. Denna kostnadsfördelning, som således är svår att prognostisera, används i beräkningarna i utgiftsprognoser, Budgetunderlag samt i framställan om avgiftsuttag.

Kredit på räntekonto i Riksgälden (7 kap 4 § budgetlagen)

Räntekontokrediterna får användas för att finansiera rörelsekapital till Pensionsmyndighetens verksamhet som helhet och till premiepensionssystemet fram till tidpunkten för avgiftsuttaget. Avgiftsuttag från premiepensionskonton görs en gång per år, i maj. Pensionsmyndighetens räntekontokredit används också för det behov som uppstår på Pensionsmyndigheten innan dess Fondtorgsnämnden uppnår full kostnadstäckning.

Den 31 oktober 2022 var räntekontosaldot 486 miljoner kronor. Det fanns då ett överskott av likvida medel när det gäller administrationen av inkomstpension med 115 miljoner kronor och när det gäller anslagsfinansierad verksamhet med 207 miljoner kronor. Överskott av likvida medel när det gäller finansiering av premiepensionssystemet uppgick till 164 miljoner kronor. Räntekontosaldot består av rörelsekapital för verksamheten samt i förekommande fall överskott från tidigare år avseende administration av inkomstgrundad ålderspension.

Särskild kredit för fondhandeln (enligt 7 kap 6 § budgetlagen)

Handelskrediterna är det samlade kreditutnyttjandet för fondhandeln. Kreditutnyttjandet regleras utifrån ett toppkonto, där Pensionsmyndighetens olika konton för fondhandel, utländska valutakonton och buffertkonto ingår. Grunden i kreditbehovet består i att Pensionsmyndigheten för spararnas bästa vill hålla deras premiepensionsmedel kontinuerligt investerade i fonder. En kontinuerlig investering uppnås genom att köp och sälj vid ett fondbyte sker parallellt. Eftersom likviden för köp generellt ska erläggas före det

att likviden för en försäljning erhålls, så uppstår härvid ett likvidbehov. Detta likvidbehov tillgodoses med fondhandelns kreditutnyttjande. För det fall kredit saknas måste handeln skjutas upp, vilket innebär att kunden som önskar byta fonder inte är investerad i någon fond och inte exponerad mot värdepappersmarknaden.

2022 höjdes den totala krediten till 11 miljarder kronor efter att ha varit oförändrat 8 miljarder kronor de senaste sex åren innan dess. Pensionsmyndigheten noterar att regeringen i BP23 föreslår att krediten höjs till 12 miljarder kronor vilket är i linje med myndighetens förslag i Budgetunderlaget 2023-2025. Under 2022 har kreditutnyttjandet som mest uppgått till drygt 5 miljarder kronor.

För att fastställa framtida behovet av en kreditlimit prognostiseras fondhandelns storlek och utveckling. Pensionsmyndigheten ser en fortsatt ökad snittbehållning per sparare och ökad fondhandel. Allt annat lika, så måste därför handelskrediten höjas kontinuerligt.

Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn

1:5 Barnpension och efterlevandestöd

Tabell 23. Prognos anslag. Beloppen anges i 1000-tal kronor

2022	2023	2024	2025	2026
1 036 600	1 080 400	1 121 600	1 144 400	1 169 300

Analys

För år 2022 beräknas utgifterna bli 816 miljoner kronor för barnpension och 220 miljoner kronor för efterlevandestöd.

Antalet barnpensioner har tidigare minskat under en dryg tioårsperiod men sedan tre år tillbaka så ökar de och de beräknas fortsätta öka under prognosperioden. Antalet barnpensioner är vanligast för barn över 12 år. Antalet personer i de åldrarna beräknas öka enligt SCB:s befolkningsprognos.

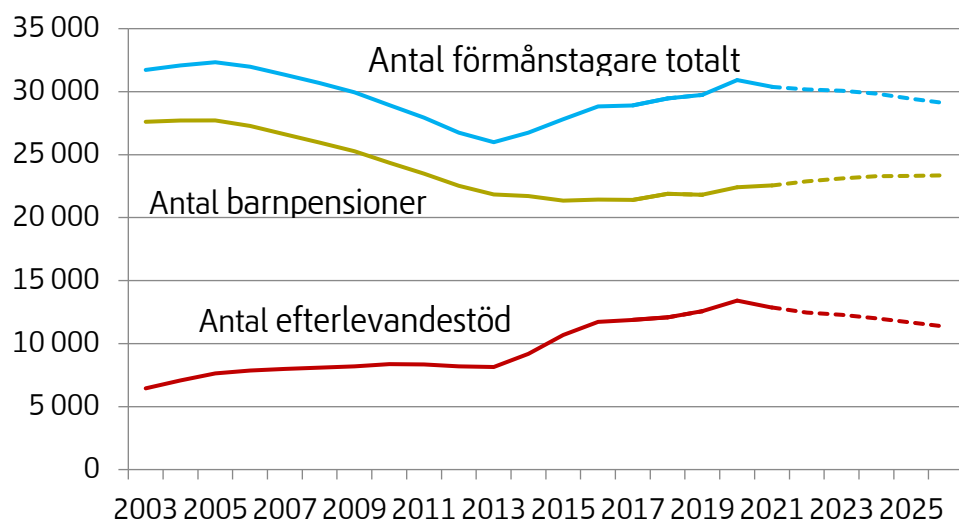
Utvecklingen av efterlevandestöd påverkas till stor del av migrationen och den var relativt hög för några år sedan. Under de senaste åren har invandringen minskat och antalet inkomna ärenden för efterlevandestöd har minskat relativt kraftigt. Antalet med efterlevandestöd beräknas minska under kommande år.

Nivån för underhållsstödet, som administreras av Försäkringskassan, är idag högre än efterlevandestöd. De som kan vara berättigade till efterlevandestöd men som inte kan göra föräldrarnas dödsfall som sannolik kan söka underhållsstöd istället för efterlevandestöd. Det gäller barn som kommer från andra länder. Detta kommer troligen fortsätta ha en dämpande effekt på utgiftsutvecklingen för efterlevandestöd.

Vi beräknar att antalet efterlevandestöd kommer att minska under prognosperioden. Det beror på minskad invandring. Antalet efterlevandestöd beräknas vara 12 400 i genomsnitt år 2023 och 11 500 år 2026.

Det diagram som följer visar utvecklingen av antalet med de två förmånerna i december respektive år samt det totala antalet förmånstagare med barnpension och/eller efterlevandestöd.

Figur 5. Antal förmånstagare med barnpension eller efterlevandestöd, utfall och prognos

Vi beräknar att medelbeloppet för barnpensioner kommer att öka under prognosperioden. Barnpensionerna räknas upp under hela prognosperioden enligt den prognos som inkomstindex visar. Medelbeloppet för barnpension påverkas av delningstalen för ålderspension vid 65 år och detta delningstal förväntas öka kontinuerligt, vilket har en sänkande effekt på medelbeloppet. Från år 2023 höjs åldern för delningstal till 66 år och från 2026 till 67 år. Medelbeloppet beräknas bli 34 800 år 2022 och 37 900 kronor år 2026.

Medelbeloppet för efterlevandestöd beräknas till 16 800 år 2022 och 19 500 år 2026. Orsaken till ökningen är att prisbasbeloppet och inkomstindex ökar enligt prognosen.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i juli 2022.

Tabell 24. Prognosjämförelse utgifter för barnpension och efterlevandestöd. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2022	2023	2024	2025
Föregående prognosbelopp	1 032 600	1 083 100	1 112 300	1 137 800
Överföring till/från andra anslag				
Ändrade makroekonomiska antaganden		-1 500	+8 200	+8 100
Volym- och strukturförändringar	+4 000	-1 200	+1 100	-1 500
Ny regel				
Övrigt				
Ny prognos	1 036 600	1 080 400	1 121 600	1 144 400
Differens i 1000-tal kronor	+4 000	-2 700	+9 300	+6 600
Differens i procent	+0,4	-0,2	+0,8	+0,6

Ändrade makroekonomiska antaganden

Inkomstindex för 2023 är lägre än föregående prognos. För åren 2024–2025 har dock prognosen för inkomstindex höjts. Prognosen för prisbasbeloppet har höjts för åren 2023–2025. Det har haft en höjande effekt för åren 2023–2025 för barnpension och efterlevandestöd. Den sänkta prognosen för inkomstindex 2023 har haft en sänkande effekt på utgiftsprognosen för 2023.

Volym- och strukturförändringar

Antalet med barnpension beräknas bli fler än vad som antogs i föregående anslagsuppföljning. Antalet med efterlevandestöd beräknas bli färre än vad som antogs i föregående anslagsuppföljning. Förändringen av prognosen beror på den antalsutveckling som varit under 2022.

1:7 Pensionsrätt för barnår

Tabell 25. Prognos anslag. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2022	2023	2024	2025	2026
Anslag (= tillgängliga medel=anslagsbelastning)	8 467 300 ¹	9 063 100	8 871 100	9 244 000	9 239 700
Preliminär avgift	8 058 404				
Reglering, avser förhållanden tre år tidigare	408 896	513 800	97 200	236 000	0
Prognostiserad avgift för respektive år	8 285 700	8 549 300	8 773 900	9 008 000	9 239 700

¹Fastställd av riksdag eller regering.

Anslaget omfattar statliga ålderspensionsavgifter för barnårsrätt till personer med barn under 5 år. Adoptivbarn utgör ett undantag och pensionsrätten beräknas då från det datum när föräldern/föräldrarna får omvårdnaden. Det kan leda till att barn upp till 10 års ålder omfattas av pensionsrätt för barnår.

Den statliga ålderspensionsavgiften består av två delar: dels en preliminär avgift som baseras på den beräknade pensionsrätten för barnår, dels ett regleringsbelopp som täcker avvikelserna mellan det preliminära belopp som tagits ut och faktisk avgift. Regleringen äger rum tre år efter det att det preliminära beloppet tas ut.

Analys

För försäkrad förälder till små barn i åldern 0–4 år och/eller med adoptivbarn som inte uppnått 11-årsåldern, fastställs det pensionsgrundande beloppet som det förmånligaste av följande tre beräkningsalternativ:

1. En utfyllnad till den enskildes pensionsunderlag året före barnets födelse/året då adoptivbarnet är i adoptivföräldrars vård.
2. En utfyllnad till 75 procent av den genomsnittliga pensionsgrundande inkomsten för alla försäkrade under 65 år.
3. Ett fast belopp på ett inkomstbasbelopp.

Prognosen påverkas dels av antalsutvecklingen av barn huvudsakligen i åldern 0–4 år, dels av utvecklingen av medelbelopp som beräknas i de olika beräkningsalternativen. Medelbeloppen påverkas i sin tur av timlöneutvecklingen, inkomstbasbeloppets utveckling och utvecklingen av den pensionsgrundande inkomsten.

Anslagsbeloppet år 2022 är 8 467 miljoner kronor inklusive ett regleringsbelopp på 409 miljoner kronor. År 2023 beräknas anslaget vara 9 063 miljoner kronor inklusive ett regleringsbelopp om 514 miljoner kronor. Utvecklingen av anslagsposten, exklusive regleringsbelopp, för åren 2022–2026

följer främst utvecklingen av timlönen, sysselsättningsgraden, inkomstbasbeloppet samt antalet barn i åldern 0–4 år.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i juli 2022.

Tabell 26. Prognosjämförelse Pensionsrätt för barnår. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2022	2023	2024	2025
Föregående prognosbelopp	8 467 300	9 048 100	8 862 200	9 207 300
Överföring till/från andra anslag				
Ändrade makroekonomiska antaganden		40 700	62 000	38 700
Volym- och strukturförändringar		-12 600	7 100	11 700
Ny regel				
Ändrat regleringsbelopp avseende tre år tidigare			-60 200	-13 700
Differens mot förslag i budgetpropositionen		-13 100		
Ny prognos	8 467 300	9 063 100	8 871 100	9 244 000
Differens i 1000-tal kronor		15 000	8 900	36 700
Differens i procent		0,2	0,1	0,4

Ändrade makroekonomiska antaganden

Prognosen är höjd för perioden 2023 till 2025. Den ökningen är genomgående en följd av en höjd prognos för timlöneökningar, för åren 2024 och 2025 är det även en konsekvens av en höjd prognos av inkomstbasbeloppet.

Volym- och strukturförändringar

Prognosen är justerad uppåt över prognosperioden vilket under åren 2024 och 2025 är en följd av förändrade fördelningar av familjer som ingår i olika beräkningsalternativen.

Ålderspensionssystemet vid sidan om statens budget

Tabell 27 Prognos anslag. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2022	2023	2024	2025	2026
Pensioner från AP-fonderna	345 060 000	356 594 000	366 989 000	380 449 000	392 320 000
Övriga utgifter från AP-fonderna	3 107 000	3 231 000	3 302 000	3 382 000	3 478 000
Summa under utgiftstaket	348 167 000	359 825 000	370 291 000	383 831 000	395 798 000
Premiepensioner	23 519 000	23 904 000	26 141 000	28 977 000	31 677 000
Summa ålderspensionssystemet	371 686 000	383 729 000	396 432 000	412 808 000	427 475 000

De utgifter som redovisas i detta avsnitt omfattar den inkomstgrundade ålderspensionen, det vill säga förmånerna tilläggspension, inkomstpension och premiepension. Dessa förmåner finansieras via AP-fonderna och premiepensionssystemet. Även AP-fondernas administrationskostnader, förvaltningsavgifter och kostnadsersättningar till Pensionsmyndigheten och Skatteverket med flera ingår i de utgifter som redovisas. Dessutom ingår överföringar av pensionsrätter till de europeiska gemenskaperna enligt lag (2002:125).

Utgifterna för de inkomstgrundade ålderspensionerna ingår inte i statens budget. AP-fondernas utbetalningar och administrationskostnader med mera redovisas ändå under statens utgiftstak. Premiepensionerna redovisas däremot inte under utgiftstaket.

Analys

Utgifterna för de inkomstgrundade pensionsförmånerna beräknas öka med 19,3 miljarder kronor från år 2021 till 2022. Inkomstindex har i förhållande till föregående prognos sänkts för 2023 men höjts för år 2024 och 2025.

Utgifterna väntas öka konstant varje år till följd av ett ökat antal ålderspensionärer och att den genomsnittliga pensionen ökar nominellt varje år.

Antalet pensionärer med ålderspension (inklusive de med enbart garanti-pension eller premiepension) beräknas öka från 2 303 000 i december 2021 till 2 395 000 i december 2026. Det beror främst på att antalet personer i befolkningen som når pensionsålder ökar.

Antalet tilläggspensioner beräknas minska från 1 853 000 i december 2021 till 1 454 000 i december 2026. De som är födda 1954 eller senare får inte tilläggspension utan bara pension från det nya pensionssystemet –

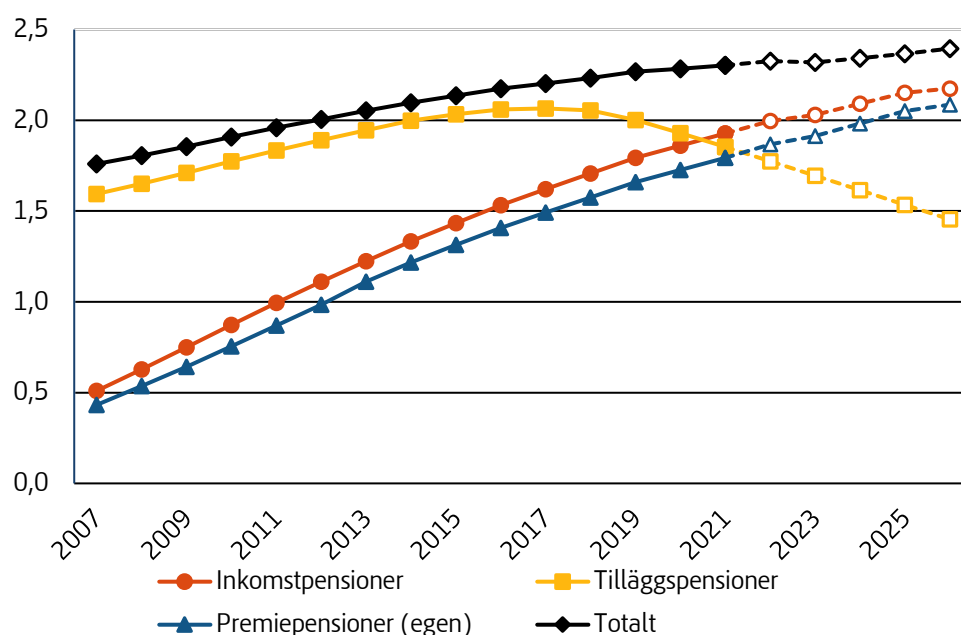
inkomstpension och premiepension. Under 2023 är det endast de som fyller 70 år eller som är äldre som kommer att få delar av tilläggspension när de tar ut sin pension. Eftersom det är få som påbörjar uttaget av pension så pass sent i livet så kommer antalet tilläggspensioner minska kraftigt framöver.

Antalet inkomstpensioner beräknas öka från 1 928 000 i december 2021 till 2 175 000 i december år 2026. Orsaken till den kraftiga ökningen är att alla nya pensionärer med pensionsrätter får inkomstpension samtidigt som majoriteten av dessa pensionärer fortfarande är relativt unga.

Antalet premiepensioner, exklusive premiepensioner till efterlevande, var 1 793 000 i december 2021 och beräknas bli 2 086 000 till december 2026. Det var nästan 36 000 efterlevande som fick premiepension i december 2021 och dessa beräknas stiga till nästan 53 000 till december 2026. Den stora ökningen beror på att nästan alla nyblivna pensionärer har premiepension och att befintliga pensionärer blir allt äldre.

Diagrammet nedan visar hur antalet ålderspensioner (inklusive personer med endast garantipension) har utvecklats sedan 2007 och hur antalet beräknas fortsätta att öka. Dessutom redovisas utvecklingen för de olika inkomstgrundade ålderspensionerna.

Figur 6. Antal ålderspensioner, tilläggspensioner, inkomstpensioner och premiepensioner i december (utfall och prognos), miljoner

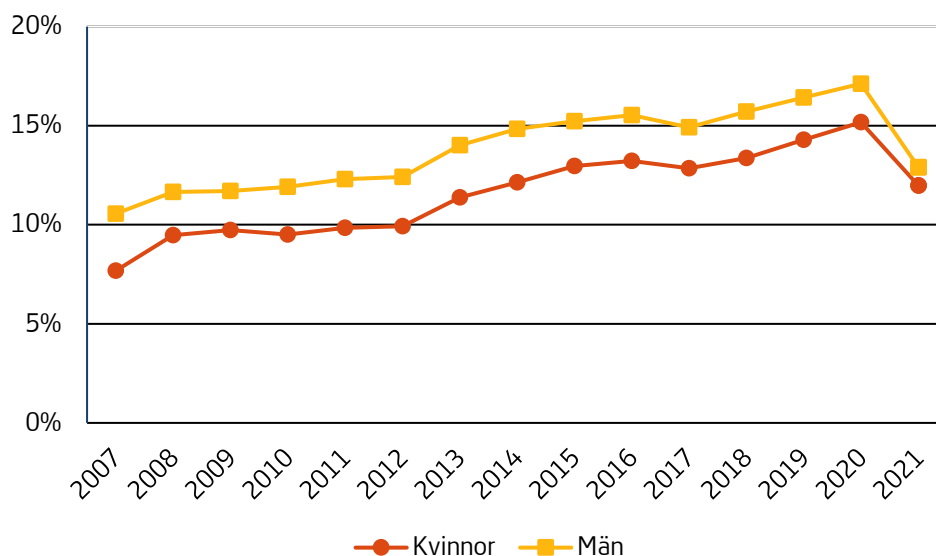

Den långsiktiga trenden pekar mot att en ökande andel av de med intjänade pensionsrätter väljer att ta ut sin pension både före och efter 65 års ålder. Den tidigare stabila utvecklingen blir något skakigare senare år till följd av höjda åldersgränser i pensionssystemet.

Diagrammet som följer visar hur stor andel av alla 62-åringar som tjänat in pensionsrätter som var pensionärer i december, per år. Ett tydligt trendbrott syns efter höjningen av lägsta pensionsålder, trots att höjningen inte direkt

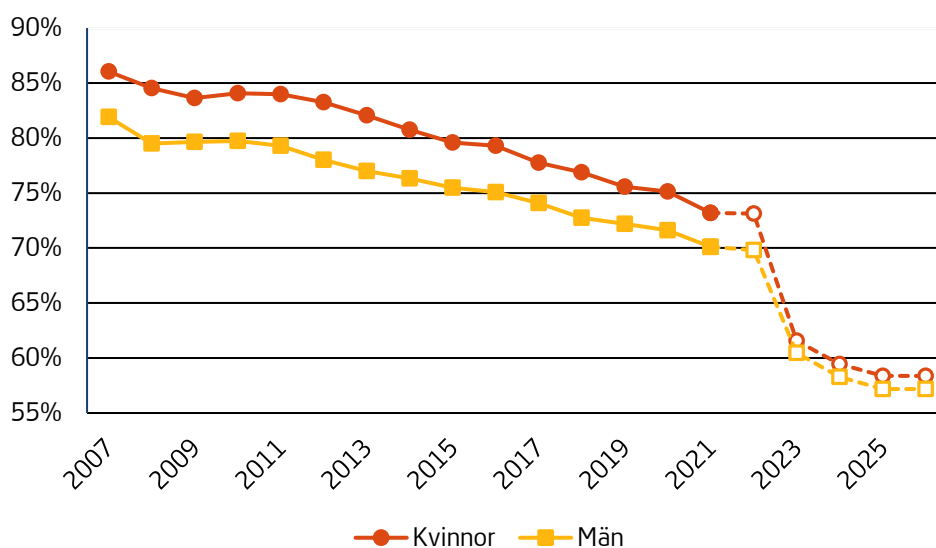
påverkade 62-åringar. Prognosen antar en liknande effekt för 63-åringar i samband med nästa pensionsåldershöjning.

Figur 7. Andel 62-åringar med intjänade pensionsrätter som hade inkomstpension i december, procent

Diagrammet som följer visar hur stor andel av alla 65-åringar som tjänat in pensionsrätter som hade inkomstpension i december, per år.

Figur 8. Andel 65-åringar med intjänade pensionsrätter som hade inkomstpension i december (utfall och prognos), procent

Vi antar i prognosen att många pensionssparare väljer att skjuta fram sin pension från 65 till 66 år som en följd av åldershöjningen. De som antas ändra sitt beslut är främst de som innan pension har en stor del av sin inkomst i form av sjuk- och aktivitetsersättning, eller kommer ha en större del

av sin pension i form av garantipension. Andelen med inkomstpension är därför lägre från 2023 i Figur 8.

Inkomstpensionens storlek beräknas öka vilket bland annat beror på tjugondelsinfasningen av förmånen och av indexering. På motsatt sätt minskar tilläggspensionen beroende på att endast de som är födda 1937 eller tidigare får hela sin pension utbetald i form av tilläggspension. Premiépensionen ökar över tid till följd av att de nyblivna pensionärerna har kunnat tjäna in pensionsrätter till premiépensionen under fler år än äldre årskullar. Pensionsbeloppet påverkas sedan till stor del av aktie- och ränteutvecklingen samt av ändringar av förskottsrentan för premiépension.

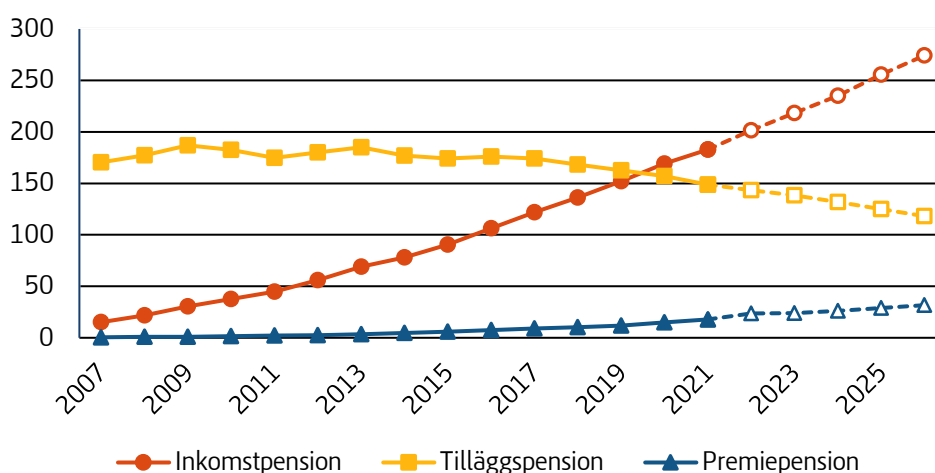
Medelbeloppet för inkomstpension beräknas öka med 6,2 procent 2022, 6,1 procent för 2023, 5,5 procent för 2024, 5,3 procent för 2025 och 5,1 procent för 2026. Höjningarna i medelbeloppet är delvis en följd av höjningarna i inkomstindex, men även en följd av att yngre nyblivna pensionärer i snitt har högre pension än de äldre.

Medelbeloppet för tilläggspension beräknas öka med 0,5 procent år 2022 och med 0,8 procent år 2023 men minska med 0,2 procent år 2024 och 0,2 procent år 2025 och 2026.

Medelbeloppet för premiépension, exklusive premiépension till efterlevande, beräknas öka med 26 procent för år 2022 men minska med 2,3 procent år 2023 till följd av utvecklingen på aktiemarknaden. År 2024 och framåt beräknas medelbeloppet öka med omkring 6 procent årligen, dels till följd av utvecklingen på aktiemarknaden men även inflöde av nya pensionärer.

Diagrammet som följer visar utvecklingen av utgifterna för de inkomstgrundade pensionsförmånerna redovisat i antal miljarder kronor.

Figur 9. Utgifter för inkomstgrundade pensionsförmåner (utfall och prognos), miljarder kronor

År 2022 beräknas 38,9 procent av utbetalningarna utgöras av tilläggspension, 54,7 procent av inkomstpension och 6,4 procent av premiépension. År 2026 beräknas tilläggspensionens andel ha minskat ner till 27,9 procent.

Inkomstpension beräknas då utgöra 64,7 procent av utbetalningarna och premiepension 7,5 procent.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i juli 2022.

Tabell 28. Prognosjämförelse utgifter för ålderspensionssystemet. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2022	2023	2024	2025
Föregående prognosbelopp	371 871 000	386 959 000	397 377 000	414 561 000
Varav utgifter under utgiftstaket	348 202 000	361 006 000	369 226 000	383 635 000
Ändrade makroekonomiska antaganden		-1 158 000	+1 132 000	+332 000
Volym- och strukturförändringar	+94 000	+54 000	+8 000	-51 000
Ny regel				
Förändring av överföringar till EG				
Förändring av administrationskostnader	-129 000	-77 000	-75 000	-85 000
Ny prognos utgifter under utgiftstaket	348 167 000	359 825 000	370 291 000	383 831 000
Förändrad prognos för premiepensioner	-150 000	-2 049 000	-2 010 000	-1 949 000
Ny prognos	371 686 000	383 729 000	396 432 000	412 808 000
Differens i 1000-tal kronor	-185 000	-3 230 000	-945 000	-1 753 000
Differens i procent	-0,0	-0,8	-0,2	-0,4

Ändrade makroekonomiska antaganden

Den främsta makroekonomiska påverkan på utgifterna utgörs av förändringar i inkomstindex vilket påverkar inkomstpensionen och tilläggspensionen. Inkomstbasbeloppet används för att prognosticera intjänade pensionsrätter till inkomstpension och premiepension till de som ännu inte tagit ut sin pension.

Prognosen av inkomstindex har i förhållande till föregående prognos sänkts för år 2023 men höjts för 2024 och 2025. Prognosen av inkomst- och tilläggspension följer dessa ändringar.

Volym- och strukturförändringar

Prognosen för antalet pensionärer har justerats.

Förändrad prognos för premiepensioner

Den negativa utvecklingen på aktiemarknaden under 2022 sänker premiepensionerna framför allt år 2023 i samband med årsomräkningarna.

www.pensionsmyndigheten.se

